

วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

แจ้งความมายัง คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ตามหนังสือลงวันที่ ๒๘ เดือนนี้ เรื่องกระทรวงธรรมการขอสถานที่สวนสุนันทาเพิ่มเติมนั้น ได้ทราบตลอดแล้ว

สวนสุนันทานี้เดิมพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงได้ทรงพระราชดำริให้ปลูกสร้างขึ้นสำหรับเป็นที่ประทับของเจ้านาย แต่ยังไม่ทันแล้วเสร็จก็สวรรคต พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ จึงทรงโปรดให้ปลูกสร้างต่อมาจนสำเร็จ แต่ที่กระทรวงธรรมการจะขอบริเวณเพิ่มเติมคราวนี้มีเรือนของฉันทแลลูกหญิง ท่านจะมาขอให้ฉันทอนุญาตให้ฉันทนั้น ฉันทอนุญาตไม่ได้ เพราะไม่ใช่สถานที่ของฉันท สวนสุนันทาก็เท่ากับเป็นพระราชวัง อำนาจไม่ได้อยู่ที่ฉันท เมื่อคณะผู้สำเร็จราชการเห็นชอบแล้วก็ไม่มีปัญหาอะไร สำหรับฉันทไม่ขัดข้องประการใด ทั้งจะใช้สถานที่นี้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติด้วยแล้วก็น่ายินดีที่สุด แต่สิ่งใดที่ฉันทปลูกสร้างไว้ ที่พอจะรื้อถอนมาได้ฉันทก็ได้รื้อถอนมาแล้วอยู่เรื่อยๆ แต่ที่ยังรื้อพักไว้อยู่บ้างนั้น ก็เพราะเห็นว่าสำนักพระราชวังยังสงวนขอบเขตไว้ให้ฉันทอยู่ เมื่อกระทรวงธรรมการต้องการทั้งหมดแล้ว ฉันทจะยอมให้ไม่ได้ คือท้องพระโรงที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงก่อสร้าง เพื่อจะให้เป็นที่ทำบุญได้ทั่วไป ฉันทได้ไปทำบุญอายุ ๖๐ ปีเป็นครั้งแรก เพิ่งจะมาเว้นปีนี้ที่ไปไม่ได้ เพราะเป็นโรคหัวใจอ่อน หมอไม่ให้ไป พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ พระราชทานนามว่า พระที่นั่งนงคราญสโมสร รับสั่งว่า เพื่อเป็นการเฉลิมเกียรติยศให้แก่ฉันท ในบริเวณมีเรือนไม้อยู่อยู่หลังหนึ่งของเดิม เรือนตึกฉันทได้สร้างเอง ที่จะขอเอาไว้เพื่อพักของจะไปทำบุญท้องพระโรงพระที่นั่งนงคราญ ถ้าอยากได้ ขอให้ใช้ราคาก่อสร้างให้ฉันทตามสมควรเพียงครั้งหนึ่ง อีกครั้งหนึ่งอุทิศเป็นการกุศล

ฉันท